

TANTÁRGYI TEMATIKA

Munkaügyi kapcsolatok és szociális jog története

Tantárgy neve: Munkaügyi kapcsolatok és szociális jog története	Tantárgy Neptun kódja: AJJOT141MBAN1(nappali) AJJOT141MBAL1 (levelező) Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet Jogtörténeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Turkovicsné Dr. Koncz Ibolya Katalin	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. őszi félév	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 2 óra / hét levelező: 12 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali/levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: <i>Munkaügyi kapcsolatok és szociális jog története</i> című tárgy az alapozó ismeretek körébe tartozik. Célja, hogy a későbbi tételes jogi tárgyak jobb megértése érdekében a hallgatókat megismertesse azon történeti előzményekkel a munkaügyi kapcsolatok és szociális jog fogalmáról, szereplőiről, a munkaügyi kapcsolatok, a szociális rendszerek történelmileg kialakult típusairól, amelyekből a ma hatályos szabályozás kialakult. Figyelemmel kíséri az egyetemes és magyar történelemben a munkaügyi kapcsolatok és a szociális jogi normáinak kialakulását, elemzi azok tartalmát. Belső rendszerét az egyetemes és hazai történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki. Tárgyköre a szűkebb értelemben vett munkajogtörténeten kívül magába foglalja a társadalombiztosítási jog kialakulását és fejlődéstörténetét is. A tárgy keretében vizsgáljuk az Európai Unió szociális jogrendszerének elvi, és tételes jogi alapjait. Figyelemmel kísérjük a magyar szociális jog utóbbi tíz évének fejlődési irányait, és legfőbb eredményeit.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T2, T5, T7, T14; T18 <i>képesség:</i> K1, K4, K9, K14, K26 <i>attitűd:</i> A1, A5, A6; A7; A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F3, F4</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>I. konzultáció:</p> <ol style="list-style-type: none"> <i>A tantárgyi követelmények és a tematika ismertetése.</i> A munkaügyi kapcsolatok fogalma és tagozódása. A munkaügyi kapcsolatok alapjai. A munkaügyi kapcsolatok fogalmának alakulása és a munkaügyi kapcsolatok fejlődésének állomásai Magyarországon. A középkori előzmények. (Céhek, kereskedők, kontárok) A munkaügyi kapcsolatok elemeinek a kialakulása: a minimalstandardok. A munkaszerződés specializálódása. A munkaügyi kapcsolatok szereplőinek a kialakulása A kollektív tárgyalások és a kollektív szerződések kialakulása. A munkavállalói részvétel (participáció) története. Munkaügyi konfliktusok: a sztrájkhoz való jog fejlődése. A munkaügyi bírászkodás kialakulása a hazai és az európai jogfejlődésben. A szociális jog fogalma, történetének főbb szakaszai. Az ókori szociális gondoskodás főbb elemei. A középkori szociális ellátás jogi szabályozása. A felvilágosult abszolutizmus és az állami gondoskodás A magyar szociális gondoskodás története 1867-1945 között. Az „Egri Norma” 	

II. konzultáció:

8. A bismarcki szociálpolitika. A 20. századi európai szociális modellek.
9. A társadalombiztosítás ágai. A társadalombiztosítás kezdetei Európában és hazánkban.
10. A társadalombiztosítási rendszer két világháború közötti reformjai. A társadalombiztosítás 1945 utáni fejlődése.
11. A társadalombiztosítási bíraskodás kialakulása a hazai és az európai jogfejlődésben.
12. Az európai munkaügyi kapcsolatok kialakulása. A munkaügyi kapcsolatok nemzetközi szabályozásának kialakulása.
13. Az EU szociálpolitikájának történeti háttere. Az Európai Szociális Modell.
14. A magyar szociális jog utolsó tíz éve.

Félév lezárása, a vizsgatételek végső rögzítése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során aláírást kell szerezni, amelynek feltétele az előadásokon való részvétel. A távolmaradás megengedett mértéke 1 alkalom. A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után, amelynek teljesítése írásban vagy szóban, az oktatóval történő egyeztetés szerint történik.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése

A e-leckekönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban a félév anyagából szóbeli vagy írásbeli vizsgát tesznek, amelynek értékelése ötfokozatú jeggyel történik.

A vizsgán 5 fokozatú értékelést alkalmazunk.

A vizsga a tankönyv tételeiből és az előadások anyagából lesz.

Az ötfokozatú értékelés százalékos határai: 0-50%: elégtelen (1); 51-60% elégséges (2); 61-70%: közepes (3); 71-80%: jó (4); 81-100%: jeles (5).

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, megbeszélés, vita

Kötelező irodalom: + 1 idegen nyelvű

1. *Stipta István*: A felvilágosult abszolutizmus időszakának államszervezeti jellemzői Magyarországon. In: Segédanyag a Magyar alkotmány- és jogtörténet oktatásához II. Miskolc, 1995. 8-20. p
2. *Gyulavári Tamás-Könczei György*: Európai szociális jog. Osiris, Budapest, 2000.
3. *Kardos Gábor*: Üres kagylóhéj? A szociális jogok nemzetközi jogi védelmének egyes kérdései. Gondolat, Budapest, 2003.
4. *Hilf László*: A szegedi iparosság története, A céhek eredete és kialakulása Magyarországon 1929. Szegedi Ipartestület
5. *Randé Jenő*: A gépek forradalma Móra könyvkiadó 1976 Budapest
6. *Arató Zoltán*: A munkavédelem és munkavédelmi ellenőrzés története Magyarországon
7. *Weitbrecht, H. - Berger, G.*: Zur Geschichte der Arbeitsbeziehungen Berlin, 1985. ISBN 3-11-009533-5

Ajánlott irodalom: + 2 irodalom

1. *István Stipta*: Die vertikale Gewaltentrennung. Gondolat, Budapest, 2005.
2. *Bánsági Györgyi*: Szociális jog. Budapest, 2000.
3. *Molnár Margit*: Törédekek a szociális gondoskodás ókori történetéből. Esély, 1992. 3. sz. 93-103. p.
4. *Kiss György*: Munkajog Osiris, Budapest, 2005.
5. *Doris Schwarzer*: Arbeitsbeziehungen im Umbruch gesellschaftlicher Strukturen 1. Auflage 1996. ISBN 978-3-515-06811-6
6. *Ágoston P.*: A sztrájk jogalapja. Budapest, 1907, Magyar Jogászegyleti Értekezések, 271.

szám. XXXIV. köt. 6. füzet

7. *ROMÁN László*: A munkajog alapintézményei I. kötet, Budapest, 1994
8. *Csizmadia-Kovács-Asztalos*: Magyar alkotmány- és jogtörténet Budapest, 1997.